

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1988-1989

15 JUNI 1989

VOORSTEL VAN DECREET

— van de heren C. Moors, E. Baldewijns, E. Vandersmissen en R. Vandekerckhove —

houdende uitbreiding op kandidaatsniveau van
het Universitair Centrum Limburg

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

De wet van 28 mei 1971 houdende de oprichting en de werking van het Universitair Centrum Limburg heeft in de provincie Limburg de uitbouw op kandidaatsniveau van een kern van universitair onderwijs mogelijk gemaakt.

De realisatie van een „dagcampus” als geïntegreerd leef- en werkmilieu heeft aan het kandidaatsonderwijs in Vlaanderen een nieuwe impuls gegeven. Onderwijskundige initiatieven hebben immers in andere universitaire instellingen navolging gekregen.

Een verdere uitbreiding van het LUC bleef echter uit. Limburgse senatoren van alle politieke partijen dienden dan ook vanaf 1977 diverse wetsvoorstellen in tot uitbreiding van het Universitair Centrum.

De Minister van Onderwijs belastte de gouverneur van de provincie Limburg met de opdracht om als voorzitter van een door de Minister samengestelde werkgroep een globaal plan tot verdere uitbouw van het Hoger Onderwijs in Limburg te ontwikkelen. Voor het universitair onderwijs onderschreef de werkgroep het intussen (9 juni 1987) ook door de Raad van Bestuur van het LUC goedgekeurde „minimum-platform tot uitbouw van het universitair onderwijs in Lim-

burg”. Een verruiming van het kandidaatsaanbod en dit zowel in de exacte als in de humane wetenschappen werd daarbij voorgesteld. Ook de uitbreiding naar de tweede en derde cyclus in een beperkt aantal nieuwe studierichtingen werd gevraagd. De uitbouw door integratie van de EHL van een faculteit toegepaste economische wetenschappen zou daarbij, vooral naar humane wetenschappen toe, een belangrijke basis vormen.

De Vlaamse Executieve onderschreef in de periode dat de Minister van Onderwijs de voormelde werkgroep instelde, het „Toekomstcontract voor Limburg”. Hierin werd gesteld dat het participatieniveau aan het onderwijs op alle niveaus op het gemiddelde van Vlaanderen zal gebracht worden. De Vlaamse Executieve erkent daardoor niet alleen het feit dat de Limburgse jongeren beduidend minder deelnemen aan het hoger onderwijs, maar verbindt er zich ook toe om ter zake stimulerende initiatieven te nemen.

In het regeerprogramma van de Vlaamse Regering werd nu opgenomen dat de Vlaamse Raad van Wetenschapsbeleid en de Vlaamse Interuniversitaire Raad op korte termijn en vóór 1 mei 1989 advies dienden te verlenen met betrekking tot voorstellen tot de rationalisatie en programmatie van het universitair onderwijsaanbod, een rationelere geografische spreiding van het universitair onderwijsaanbod en de leefbaarheid van sommige instellingen inzonderheid de integratieproblematiek van de EHL in het LUC.

In voorliggend voorstel van decreet wordt, mede ingaand op dit advies, de geografische spreiding van het universitair onderwijsaanbod naar Limburg voorgesteld.

Het participatiepercentage aan het hoger onderwijs en vooral aan het universitair onderwijs is immers zoals hoger vermeld in Limburg opvallend beneden het Vlaamse gemiddelde. Op dit ogenblik kan deze achterstand op 30 ten honderd geraamd worden, hetzij bijna 2.000 studenten. Voor de reeds door het LUC ingerichte studierichtingen in wetenschappen en geneeskunde wordt dit gemiddelde nagenoeg wel bereikt. Toegepaste wetenschappen (8,9) daarentegen is bij voorbeeld een negatieve uitschieter. Daarom stelt de Vlaamse Executieve in het toekomstcontract dat initiatieven moeten genomen worden om het participatieniveau tot het Vlaamse gemiddelde op te trekken. Het erkende middel is de verruiming van het kandidaatsaanbod in de onvolledige universitaire instellingen en in het LUC in het bijzonder.

Het dient ook benadrukt dat bevoegde instanties de verdere ontwikkeling van een kenniscentrum in Limburg onderschrijven. Het Limburgs Universitair Centrum, zo stelt men, dient deze taak op te nemen. Om deze reden wenst ook de VLIR dat de leefbaarheid van het LUC verzekerd wordt. Leefbaarheid wordt daarbij niet louter als een financieel begrip omschreven. Het universitair centrum moet immers voldoende „bestaan” om de maatschappelijke taak als „kenniscentrum” op te nemen. Het Limburgs centrum kan voor Vlaanderen naar de Euregio een contactpunt vormen. Ook in de reconversie van de provincie dient het centrum een taak op te nemen. Belangrijk in dat verband is ook het door de Vlaamse Regering goedgekeurde en door de Europese Gemeenschap gesteunde programma tot versterking van het toegepast onderzoek in Limburg.

De snelle evolutie van de wetenschappen vergt tenslotte ook dat de onderwijsprogramma's vrij gemakkelijk moeten kunnen aangepast worden. Er wordt daarom gepleit voor meer polyvalente kandidaatsprogramma's en voor een verruiming van de onderwijsmandaten van de universitaire instellingen, weliswaar binnen een eigen financiële verantwoordelijkheid. Om deze reden wordt voorgesteld om de onderwijsbevoegdheid van het LUC op het niveau van de eerste cyclus zo algemeen mogelijk vast te leggen. Het is immers moeilijk te verantwoorden dat een aanwezig wetenschappelijk potentieel niet ten volle benut wordt. Verwijzingen naar farmacie, landbouw en toegepaste wetenschappen, welke in Limburg nu niet worden ingericht, maar waarvan het vakkenpakket bijna integraal in de curricula van de faculteit wetenschappen aanwezig is, zijn in dat kader meermaals gebeurd. Het kandidaatsaanbod moet dus vrij ruim kunnen uitgebouwd worden en moet ook onmiddellijk kunnen aansluiten bij evoluties in het programma-aanbod in de tweede en derde cyclus. Als ideologisch open universitaire instelling heeft het LUC trouwens de studieprogramma's ook steeds dusdanig uitgebouwd dat de doorstroming naar alle Vlaamse universitaire instellingen in de beste omstandigheden kon gebeuren. Dit moet ook behouden blijven en moet ook gelden voor de nieuwe studierichtingen, zoals informatica. De wetgever zal daarom het onderwijsaanbod best zo algemeen mogelijk omschrijven.

De meerkost voor de uitbreiding van het kandidaatsaanbod in Limburg, in de exacte en in de humane (rechten) wetenschappen wordt op 140 miljoen frank per jaar geraamd. Het LUC wordt aldus uitgebouwd tot een universitaire instelling met 2.500 studenten. Zo wordt in Limburg een kenniscentrum, dat in de Euregio en in Limburg een belangrijke bijdrage tot de economische ontwikkeling zal blijven bieden, gerealiseerd.

Indien dit voorstel van decreet wordt goedgekeurd, zal het ook noodzakelijk zijn om de bestuursstructuur van het LUC aan te passen. In het voorliggend voorstel van decreet worden de vereiste aanpassingen tot het strikte minimum beperkt gehouden. De overheid heeft immers het voornemen om de autonomie van de rijksuniversiteiten te versterken. Door de onderwijswet van 1985 werd daartoe een belangrijke stap gezet. Het lijkt dan ook meer aangewezen om de bestuursstructuur van de autonome regionale universitaire instelling op dit ogenblik ter bespreking te stellen.

Commentaar bij de artikelen

Artikel 1

Conform artikel 19, § 1, tweede lid van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen vermeldt dit artikel dat het voorstel van decreet een aangelegenheid regelt zoals bedoeld in artikel 59bis van de Grondwet.

Artikel 2

§ 1. Zoals in de algemene toelichting bij het voorstel van decreet wordt gesteld is het de bedoeling het onderwijsmandaat van het Universitair Centrum Limburg op kandidaatsniveau zo algemeen mogelijk te omschrijven. De programmering van de kandidaatscycli dient volledig binnen de eigen financiële verantwoordelijkheid van de instelling te gebeuren. De financiering van fictieve studenten is op dit niveau immers in de wet afgeschaft. Het voorstel beoogt ook een verruiming van het kandidaatsaanbod naar de humane we-

tenschappen . Concreet wordt voorgesteld om de richting rechten aan het onderwijsmandaat toe te voegen.

§ 2. Daar de wetgever de bevoegdheden met betrekking tot de academische bestuurlijke organisatie van de universitaire instellingen aan deze heeft toegewezen, is het niet meer vereist elk van de op te richten faculteiten in het decreet te vermelden. Daar het Universitair Centrum Limburg thans voor de uitbouw van het onderwijs en het onderzoek faculteiten en departementen kent en daar voor de bestuurlijke functie, onder meer de aanduiding van de vertegenwoordigers van de personeelsgeledingen en de studenten in de Raad van Bestuur en voor de voordrachten van de Rector en van de Vice-Rector de faculteiten en de algemene vergadering van de faculteitsraden gewenst zijn, wordt dit artikel in een algemene zin gesteld behouden. Het wordt in het ongewijzigd gebleven artikel 8 van de wet houdende de oprichting en de werking van het Universitair Centrum Limburg wel hernoemen. .

Artikel 3

Het is gewenst dat, zoals ook in de Universitaire Instelling Antwerpen en in de rijksuniversiteit en het rijksuniversitair centrum het geval is, niet jaarlijks de vertegenwoordiging van de personeelsgeledingen in de Raad dient verkozen. Verder lijkt het aangewezen om de vertegenwoordiging van de personeelsgeledingen en van de studenten, ook na de uitbreiding van het aantal faculteiten niet te verhogen. Zoals in de algemene toelichting is gesteld, is het aangewezen om de bestuurlijke structuren van het Centrum naar aanleiding van de bespreking van het ontwerp betreffende de autonomie van de rijksuniversiteit en het rijksuniversitair centrum terug te onderzoeken.

Artikel 4

De voorgestelde wijziging verplicht het Centrum niet om een welbepaald aantal faculteiten op te richten.

Artikel 5

Dit artikel verplicht het Universitair Centrum Limburg de nagestreefde verdere uitbouw onmiddellijk aan te vatten.

C. MOORS

E. BALDEWIJNS

E. VANDERSMISSEN

R. VANDEKERCKHOVE

VOORSTEL VAN DECREET

Artikel 1

Dit decreet regelt een in artikel 59bis van de Grondwet bedoelde aangelegenheid.

Artikel 2

Artikel 3 van de wet van 28 mei 1971 houdende de oprichting en de werking van het Universitair Centrum Limburg wordt gewijzigd als volgt :

„Artikel 3

§ 1. Het Universitair Centrum Limburg verleent, overeenkomstig de wetgeving op het toekennen van de academische graden en het programma van de universitaire examens ;

1. de diploma's van kandidaat in de wetenschappen, groep wiskundige wetenschappen, groep natuurkundige wetenschappen, groep scheikundige wetenschappen, groep biologische wetenschappen, groep aardrijkskundige wetenschappen, groep aard- en delfstofkundige wetenschappen, van kandidaat in de informatica, van kandidaat in de landbouwwetenschappen, van kandidaat burgerlijk ingenieur, van kandidaat in de rechten, van kandidaat in de geneeskundige wetenschappen, van kandidaat in de farmaceutische wetenschappen, van kandidaat in de tandheelkunde ;

2. andere wetenschappelijke diploma's betreffende de aan het Centrum onderwezen disciplines ;

3. erediploma's.

§ 2. Het Universitair Centrum Limburg richt voor de organisatie van het onderwijs en het onderzoek en voor het verlenen van de graden of diploma's de faculteiten, departementen en alle andere organen op, die het daartoe nodig acht."

Artikel 3

In het zesde lid van artikel 5 van voornoemde wet worden de woorden „De leden vermeld onder 5, 6, 7 en 8 worden bij geheime stemming voor één jaar verkozen" vervangen door de woorden „De leden vermeld onder 5, 6 en 8 worden bij geheime stemming voor twee jaar, en de leden onder 7 worden bij geheime stemming voor één jaar verkozen" en worden bovendien de woorden „met dien verstande dat voor 5, 6 en 7 de twee faculteiten gelijk vertegenwoordigd zijn" weggelaten.

Artikel 4

Het eerste lid van artikel 10 van voornoemde wet wordt vervangen door de volgende woorden :

„De algemene vergadering van de faculteitsraden bestaat uit de leden van de faculteitsraden".

Artikel 5

Dit decreet treedt in werking vanaf het eerste academiejaar ingaande na de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad.

C. MOORS

E. BALDEWIJNS

E. VANDERSMISSEN

R. VANDEKERCKHOVE
